

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 23ης Απριλίου 1986 *

Στην υπόθεση 294/83,

Κόμμα Οικολόγων « Les Verts », ένωση προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με έδρα το Παρίσι, εκπροσωπούμενο από τον Étienne Tête, ειδικό πληρεξούσιο, και τον Christian Lallement, δικηγόρο Λυών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο E. Wirion, 1, place du Théâtre,

προσφεύγον,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τους Pasetti-Bombardella, Jurisconsultum, Roland Bieber, νομικό σύμβουλο, Johannes Schoo, κύριο υπάλληλο διοικήσεως, Jean-Paul Jacqué, καθηγητή στη σχολή νομικών και πολιτικών επιστημών του πανεπιστημίου του Στρασβούργου, Jürgen Schwarz, καθηγητή στο πανεπιστήμιο του Αμβούργου, και από το δικηγόρο Lyon-Caen, που όρισε και αντίκλητό του στο Λουξεμβούργο, plateau du Kirchberg, boîte postale 1601,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση δύο αποφάσεων του προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 12ης και 13ης Οκτωβρίου 1982, αφενός, και της 29ης Οκτωβρίου 1983, αφετέρου, περί κατανομής των πιστώσεων της θέσης 3708 του προϋπολογισμού,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους T. Koormans, πρόεδρο τμήματος, προεδρεύοντα, U. Everling, K. Bahlmann και R. Joliet, προέδρους τμήματος, G. Bosco, O. Due, Y. Galmot, K. Κακούρη και T. F. O' Higgins, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini

γραμματέας: D. Louterman

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 4ης Δεκεμβρίου 1985,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 28 Δεκεμβρίου 1983, το « Les Verts — Parti écologiste », (Κόμμα των Οικολόγων — οι Πράσινοι), ένωση προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με έδρα το Παρίσι, η σύσταση του οποίου δηλώθηκε στην οικεία αστυνομική αρχή στις 3 Μαρτίου 1980, άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί την ακύρωση, αφενός μεν, της απόφασης του προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1982, περί κατανομής των πιστώσεων που είναι εγγεγραμμένες στη θέση 3708 του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αφετέρου δε, της απόφασης του διευρυμένου προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 1983, περί θεσπίσεως της ρυθμίσεως σχετικά με τον τρόπο χρησιμοποίησης των πιστώσεων που προορίζονται για την καταβολή των δαπανών των πολιτικών σχηματισμών που επρόκειτο να λάβουν μέρος στις ευρωπαϊκές εκλογές του 1984.
- 2 Η θέση 3708 εγγράφηκε στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τα οικονομικά έτη 1982, 1983 και 1984, στο τμήμα που αντιστοιχεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, υπό τον τίτλο 3, ο οποίος αφορά τις δαπάνες από την εκτέλεση ειδικών αποστολών εκ μέρους του οργάνου (ΕΕ 1982, L 31, σ. 114, ΕΕ 1983, L 19, σ. 112, και ΕΕ 1984, L 12, σ. 132). Η εν λόγω θέση προβλέπει κονδύλι προοριζόμενο για την προετοιμασία των προσεχών ευρωπαϊκών εκλογών. Η επεξήγηση που το συνοδεύει είναι ταυτόσημη για τους προϋπολογισμούς των ετών 1982 και 1983. Αναγράφει συγκεκριμένα ότι « η πίστωση αυτή πρέπει να διάτεθει για την από κοινού χρηματοδότηση της προετοιμασίας, από πλευράς ενημέρωσης, των δεύτερων άμεσων εκλογών, που θα διεξαχθούν το 1984 » και ότι « το προεδρείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα καθορίσει επακριβώς τις λεπτομέρειες των δαπανών αυτών ». Με τη σχετική επεξήγηση που συνοδεύει τον προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 1984 διευκρινίζεται ότι η εν λόγω από κοινού χρηματοδότηση πρόκειται να γίνει « σύμφωνα με την απόφαση του προεδρείου της 12ης Οκτωβρίου 1982 ». Για τη θέση αυτή διατέθηκαν συνολικά 43 εκατομμύρια ECU.

- 3 Στις 12 Οκτωβρίου 1982, το προεδρείο, συγκείμενο από τον πρόεδρο και τους δώδεκα αντιπροέδρους του Κοινοβουλίου, θέσπισε, ύστερα από πρόταση των προέδρων των πολιτικών ομάδων, απόφαση περί κατανομής των πιστώσεων που είναι εγγεγραμμένες στη θέση 3708 (εφεξής: απόφαση του 1982). Το προεδρείο συνεδρίασε τότε παρουσία των προέδρων των πολιτικών ομάδων και των εκπροσώπων των μη εγγεγραμμένων βουλευτών. Μια από τις πολιτικές ομάδες, και συγκεκριμένα η ομάδα τεχνικού συντονισμού, τάχθηκε κατά της αρχής της χορήγησης πιστώσεων στις πολιτικές ομάδες για την προεκλογική εκστρατεία.
- 4 Η εν λόγω απόφαση, η οποία δεν δημοσιεύτηκε, προβλέπει ότι οι εγγεγραμμένες στη θέση 3708 του προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πιστώσεις κατανέμονται κατ' έτος μεταξύ των πολιτικών ομάδων, των μη εγγεγραμμένων βουλευτών και ενός αποθεματικού για το οικονομικό έτος 1984. Η κατανομή έχει ως εξής: α) καθεμία από τις επτά πολιτικές ομάδες λαμβάνει ως κατ' αποκοπή χορήγηση το 1 % του συνολικού ποσού των πιστώσεων, β) επιπλέον, κάθε μέλος της λαμβάνει ποσό ίσο προς το 1/434 του συνολικού ποσού που προκύπτει μετά την αφαίρεση των κατ' αποκοπή επιχορηγήσεων, γ) κάθε μη εγγεγραμμένος βουλευτής λαμβάνει επίσης το 1/434 του συνολικού ποσού των πιστώσεων που προκύπτει μετά την αφαίρεση των κατ' αποκοπή επιχορηγήσεων, δ) το σύνολο των διατιθέμενων στις ομάδες και στους μη εγγεγραμμένους βουλευτές πιστώσεων, δυνάμει των υπό β) και γ) διατάξεων, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 62 % του συνολικού ποσού των εγγεγραμμένων στη θέση 3708 πιστώσεων και ε) ποσό ίσο με το 31 % των συνολικών πιστώσεων που έχουν εγγραφεί στη θέση 3708 διατίθεται κατ' έτος για το σχηματισμό αποθεματικού. Όσον αφορά το αποθεματικό αυτό, προβλέπεται η κατανομή του μεταξύ όλων των πολιτικών σχηματισμών, σε συνάρτηση με τον αριθμό των ψήφων, που θα συγκέντρωναν κατά τις εκλογές του 1984 και συγκεκριμένα είτε ποσοστό μεγαλύτερο του 5 % των έγκυρων ψήφων στο κράτος μέλος στο οποίο παρουσίασαν υποψηφίους, είτε μεγαλύτερο του 1 % των έγκυρων ψήφων σε καθένα από τα τρία τουλάχιστον κράτη στα οποία υποδείξαν υποψηφίους (στο εξής: ρήτρα του 1 %). Τέλος, προστίθεται ότι οι λεπτομέρειες σχετικά με την κατανομή του εν λόγω αποθεματικού θα καθοριστούν μεταγενέστερα.
- 5 Στις 12 Οκτωβρίου 1982, το προεδρείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που συνεδρίασε υπό την αυτή σύνθεση, θέσπισε περαιτέρω διατάξεις ως προς τη χρησιμοποίηση εκ μέρους των πολιτικών ομάδων των δημοσιονομικών πόρων που προορίζονταν για την εκστρατεία ενημερώσεως που προηγήθηκε των ευρωπαϊκών εκλογών του 1984 (στο εξής: οι διατάξεις του 1982 για τη χρησιμοποίηση των πιστώσεων). Οι διατάξεις αυτές, οι οποίες δεν δημοσιεύτηκαν, συμφωνούν με τις προτάσεις που υπέβαλε ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από τους προέδρους των πολιτικών ομάδων και προεδρευόμενη από τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- 6 Όσον αφορά τη χρησιμοποίηση των πόρων, ισχύουν τα ακόλουθα. Οι πιστώσεις που διατίθενται στις πολιτικές ομάδες μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τη χρηματο-

δότηση δραστηριοτήτων που συνδέονται άμεσα με την προετοιμασία και την πραγματοποίηση της εκστρατείας ενημερώσεως ενόψει των εκλογών του 1984. Οι διοικητικές δαπάνες (ιδίως οι αμοιβές έκτακτων συνεργατών, τα έξοδα μισθώσεως κτιρίων και εξοπλισμού γραφείων, τα έξοδα τηλεπικοινωνιών) δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 25 % της χορηγήσεως πίστώσεως. Απαγορεύεται η αγορά ακινήτων ή επίπλων γραφείου. Οι ομάδες οφείλουν να καταθέτουν τα ποσά που τους χορηγούνται σε ειδικό λογαριασμό.

- 7 Υπεύθυνοι για τη χρησιμοποίηση των πόρων για σκοπούς που συνάδουν προς τις θεσπισθείσες διατάξεις θεωρούνται οι πρόεδροι των πολιτικών ομάδων. Τέλος, η χρησιμοποίηση των ποσών πρέπει να δικαιολογείται ενώπιον και των άλλων οργάνων ελέγχου, αρμόδιων για την εξέλεξη των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- 8 Ως προς το λογιστικό σκέλος, οι εν λόγω διατάξεις επιβάλλουν την τήρηση χωριστών λογιστικών βιβλίων από τα βιβλία εσόδων και εξόδων που αφορούν τις άλλες δραστηριότητες των ομάδων. Οι τελευταίες οφείλουν να τηρούν λογιστικά συστήματα, οι λεπτομέρειες των οποίων καθορίζονται επακριβώς, με διάκριση των δαπανών σε τρεις κατηγορίες (διοικητικές δαπάνες, έξοδα συνεδριάσεων, δαπάνες δημοσιεύσεων και διαφημίσεως), καθεμία από τις οποίες υποδιαιρείται σε προγράμματα. Οι ομάδες οφείλουν να παρουσιάζουν κατ' έτος, αρχίζοντας από την ημερομηνία της πρώτης μεταφοράς πιστώσεων σ' αυτές, έκθεση χρησιμοποίησεως των πόρων (πληρωμές, αναλήψεις υποχρεώσεων, αποθεματικά) για την οικεία χρονική περίοδο. Η έκθεση διαβιβάζεται στον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στον πρόεδρο της επιτροπής ελέγχου προϋπολογισμού.
- 9 Στο κεφάλαιο «επιστροφές μη χρησιμοποιηθεισών πιστώσεων» διευκρινίζεται ότι οι διατιθέμενες πιστώσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν το αργότερο σαράντα ημέρες πριν από την ημερομηνία διενεργείας των εκλογών για την ανάληψη υποχρεώσεων πληρωμών, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικές πληρωμές πραγματοποιούνται το αργότερο σαράντα ημέρες μετά τη διενέργεια των εκλογών. Όλες οι πιστώσεις που δεν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τα προαναφερθέντα δύο κριτήρια πρέπει να επιστρέφονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εντός τριμήνου από τις εκλογές. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, κατά περίπτωση, να εισπράττει τα ποσά που πρέπει να του αποδοθούν, προβαίνοντας σε κράτηση ποσού ίσου με τις πιστώσεις που προορίζονται για τις πολιτικές ομάδες βάσει της θέσης 3706 (πρόσθετες πολιτικές δραστηριότητες).
- 10 Στις 29 Οκτωβρίου 1983, το διευρυμένο προεδρείο, αποτελούμενο από το προεδρείο και τους προέδρους των πολιτικών ομάδων, θέσπισε τη «ρύθμιση σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πιστώσεων που προορίζονται για την επιστροφή των δαπανών των πολιτικών σχηματισμών που θα συμμετάσχουν στις εκλογές του 1984» (ΕΕ C 293, σ. 1) (εφεξής: ρύθμιση του 1983).

11 Όπως είχε εξαγγελθεί με την απόφαση του 1982, η εν λόγω ρύθμιση καθορίζει το κλειδί κατανομής του αποθεματικού, ύψους 31 %. Οι προϋποθέσεις σχετικά με το κατώτατο όριο ψήφων που πρέπει να λαμβάνουν οι πολιτικοί σχηματισμοί στις εκλογές, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή τους στην κατανομή αυτή, είναι αυτές που είχαν ήδη εξαγγελθεί με την απόφαση του 1982. Η ρύθμιση του 1983 προσθέτει ότι οι πολιτικοί σχηματισμοί που επιθυμούν να επωφεληθούν από τη ρήτρα του 1 % οφείλουν να καταθέσουν στο γενικό γραμματέα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δήλωση εργασίας, το αργότερο σαράντα ημέρες πριν από τη διενέργεια των εκλογών. Η ρύθμιση περιλαμβάνει επίσης διάφορες διατάξεις για τη διάθεση των πόρων. Όσον αφορά τα κόμματα, τους συνδυασμούς ή συνασπισμούς που εκπροσωπούνται στο Κοινοβούλιο, τα ποσά διατίθενται στις πολιτικές ομάδες και τους μη εγγεγραμμένους βουλευτές μετά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί τη διενέργεια των εκλογών. Όσον αφορά τα κόμματα, τους συνδυασμούς ή συνασπισμούς που δεν εκπροσωπούνται στο Κοινοβούλιο, προβλέπεται ότι:

- οι αιτήσεις επιστροφής καθώς και τα σχετικά δικαιολογητικά πρέπει να υποβληθούν στο γενικό γραμματέα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εντός ενενήντα ημερών από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων στο αντίστοιχο κράτος μέλος,
- η χρονική περίοδος κατά την οποία οι δαπάνες μπορούν να θεωρηθούν ως δαπάνες σχετικές με τις εκλογές του 1984 αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1983 και λήγει σαράντα ημέρες μετά τη διενέργεια των εκλογών αυτών,
- οι αιτήσεις πρέπει να συνοδεύονται από λογιστικές δηλώσεις που να πιστοποιούν ότι οι διενεργηθείσες δαπάνες έγιναν για τις εκλογές προς ανάδειξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
- τα προαναφερθέντα κριτήρια που ισχύουν για τις δαπάνες των πολιτικών ομάδων ισχύουν και για τις δαπάνες των πολιτικών σχηματισμών που δεν εκπροσωπούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

12 Το προσφεύγον κόμμα επικαλείται επτά λόγους προς στήριξη της προσφυγής του:

- 1) αναρμοδιότητα,
- 2) παραβίαση των Συνθηκών και ειδικότερα του άρθρου 138 της Συνθήκης ΕΟΚ και των άρθρων 7, παράγραφος 2, και 13 της πράξης για την εκλογή αντιπροσώπων στη Συνέλευση με άμεση και καθολική ψηφοφορία,
- 3) παραβίαση της γενικής αρχής της ίσης μεταχείρισης όλων των πολιτών ενώπιον του εκλογικού νόμου,

- 4) παραβίαση των άρθρων 85 και επομένων της Συνθήκης ΕΟΚ,
- 5) παραβίαση του γαλλικού Συντάγματος, συνιστάμενη στην καταστρατήγηση της αρχής περί ισότητας των πολιτών ενώπιον του νόμου,
- 6) ένσταση ελλείψεως νομιμότητας και ανεφαρμόστου κατά το ότι η ψήφος του γάλλου Υπουργού στο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά τη συζήτηση επί των προϋπολογισμών πάσχει από έλλειψη νομιμότητας, με αποτέλεσμα να στερείται νομιμότητας η απόφαση του Συμβουλίου και οι μεταγενέστερες πράξεις που αφορούν τη δημοσιονομική διαδικασία,
- 7) κατάχρηση εξουσίας, συνιστάμενη στο γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο χρησιμοποίησε τις εγγεγραμμένες στη θέση 3708 πιστώσεις για να επιτύχει την επανεκλογή των εκλεγμένων το 1979 μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής

1. *Επί της νομιμοποίησης των Πράξεων — Confédération écologiste — Parti écologiste*

- 13 Μετά την περάτωση της έγγραφης διαδικασίας, το προσφεύγον « Les Verts — Parti écologiste » και η ένωση « Les Verts — Confédération écologiste » αποφάσισαν, με πρωτόκολλο της 29ης Μαρτίου 1984, τη διάλυση και συγχώνευσή τους, προς σύσταση νέας ένωσης με την επωνυμία « Les Verts — Confédération écologiste — Parti écologiste ». Σχετική δήλωση υποβλήθηκε στην αστυνομική διεύθυνση Παρισιού στις 20 Ιουνίου 1984 [JORF (Επίσημη Εφημερίδα Κυβερνήσεως της Γαλλικής Δημοκρατίας) της 8.11.1984, Ν.Σ., σ. 10241, περί αντικαταστάσεως και ακυρώσεως των καταχωρίσεων που δημοσιεύτηκαν στην JORF της 25.7.1984, Ν.Σ. 172, σσ. 6604 και 6608]. Η νέα αυτή ένωση εμφανίστηκε στις ευρωπαϊκές εκλογές του Ιουνίου 1984 με το συνδυασμό « Les Verts — Europe Écologie », αφού κατέθεσε στις 28 Απριλίου 1984 την προβλεπόμενη από το άρθρο 4 της ρύθμισης του 1983 δήλωση εργασίας. Με έγγραφο της 23ης Ιουλίου 1984, η ίδια ένωση υπέβαλε στη γενική γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αίτηση καταβολής δαπανών κατ' εφαρμογή της εν λόγω ρύθμισης. Κατόπιν αυτού, της καταβλήθηκε το ποσό των 82 958 ECU, προϊόν της εφαρμογής ενός συντελεστή χρηματοδοτήσεως, ύψους 0,1206596 ανά ψήφο για 680 080 συνολικά συγκεντρωθείσες ψήφους.
- 14 Ενόψει των νέων αυτών στοιχείων που ανέκυσαν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριξε καταρχάς ότι το προσφεύγον « Les Verts — Parti écologiste » δεν νομιμοποιείται πλέον στην παρούσα δίκη λόγω διαλύσεώς του, και ότι η διατήρηση της νομικής προσωπικότητάς του για τις ανάγκες της εκκαθάρισής του δεν του παρέχει τη δυνατό-

τητα ασκήσεως της παρούσας προσφυγής, δεδομένου ότι η συνέχισή της είχε ανατεθεί στη νέα ένωση. Χωρίς να αμφισβητεί την ικανότητα της νέας ένωσης « Les Verts — Confédération écologiste — Parti écologiste » για επανάληψη της δίκης που κίνησε το προσφεύγον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέθεσε στη συνέχεια ότι η επανάληψη αυτή έπρεπε να λάβει χώρα εντός οριζόμενης από το Δικαστήριο προθεσμίας και να προέρχεται ρητά από τα αρμόδια, σύμφωνα με το καταστατικό, όργανα της νέας ένωσης. Θεωρώντας ότι η τελευταία αυτή προϋπόθεση δεν συντρέχει, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί την απόρριψη της προσφυγής.

- 15 Καταρχάς, πρέπει να υπομνηστεί ότι, όπως προκύπτει από το πρωτόκολλο της 29ης Μαρτίου 1984, η διάλυση των δύο ενώσεων, συμπεριλαμβανομένης της προσφεύγουσας ένωσης, έλαβε χώρα υπό την επιφύλαξη της συγχώνευσής τους προς σύσταση νέας ενώσεως. Διάλυση, συγχώνευση και σύσταση της νέας ένωσης έλαβαν κατά συνέπεια χώρα με μία και την αυτή πράξη, με αποτέλεσμα να υφίσταται χρονική και νομική συνέχεια μεταξύ της προσφεύγουσας και της νέας ένωσης, η οποία υπεισέληθε στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της πρώτης.
- 16 Δεύτερον, το πρωτόκολλο περί συγχωνεύσεως διευκρινίζει ρητά ότι οι ήδη ασκηθείσες προσφυγές, ιδίως οι προσφυγές που ασκήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, « πρόκειται να συνεχιστούν υπό τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις ».
- 17 Τρίτον, κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας το ίδιο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναφέρθηκε σε απόφαση του διαπεριφερειακού εθνικού συμβουλίου της νέας ένωσης με ημερομηνίες 16 και 17 Φεβρουαρίου 1985. Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση, την οποία ανέγνωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ο σύμβουλος της νέας ένωσης, το διαπεριφερειακό εθνικό συμβούλιό της, όργανο που σύμφωνα με το καταστατικό της έχει την ικανότητα να είναι διάδικος, αποφάσισε ρητά να επαναλάβει, λόγω της παρελκυστικής στάσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τη δίκη που είχε κινήσει η ένωση « Les Verts — Parti écologiste ».
- 18 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν χωρεί αμφιβολία ότι υφίσταται βούληση της νέας ένωσης για την εξακολούθηση και εκδίκαση της προσφυγής που άσκησε μία από τις ενώσεις από τις οποίες προήλθε, εφόσον της μεταβιβάστηκε ρητά το δικαίωμα ασκήσεώς της, οι δε επί του σημείου αυτού αντίθετοι ισχυρισμοί του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πρέπει να απορριφθούν.

- 19 Δεδομένου ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν προέβαλε κανένα λόγο απαραδέκτου που να άπτεται των όρων που θέτει το άρθρο 173 της Συνθήκης, εναπόκειται στο Δικαστήριο να ελέγξει αυτεπάγγελα αν οι τελευταίοι πληρούνται. Στην προκειμένη περίπτωση παρίσταται αναγκαίο να κριθούν ρητώς τα ακόλουθα ζητήματα: αν είναι το Δικαστήριο αρμόδιο να επιληφθεί προσφυγής περί ακυρώσεως πράξεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που ασκήθηκε βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης, αν η απόφαση του 1982 και η ρύθμιση του 1983 συνιστούν πράξεις συνεπαγόμενες έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων και αν οι πράξεις αυτές αφορούν άμεσα και ατομικά το προσφεύγον κατά την έννοια του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης.

2. Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να επιληφθεί προσφυγής περί ακυρώσεως πράξεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που ασκήθηκε βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης

- 20 Καταρχάς, πρέπει να σημειωθεί ότι η απόφαση του 1982 και η ρύθμιση του 1983 θεσπίστηκαν από όργανα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και πρέπει επομένως να θεωρηθούν ως πράξεις του ίδιου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- 21 Το προσφεύγον θεωρεί ότι, ενόψει του άρθρου 164 της Συνθήκης, ο έλεγχος της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων που το άρθρο 173 της Συνθήκης ανέθεσε στο Δικαστήριο, δεν μπορεί να περιορίζεται στις πράξεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής χωρίς αυτό να οδηγήσει σε αρνησιδικία.
- 22 Περαιτέρω, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεωρεί ότι το Δικαστήριο μπορεί, σύμφωνα με το γενικό καθήκον του ως θεματοφύλακα του δικαίου, όπως αυτό καθορίζεται με το άρθρο 164 της Συνθήκης, να ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων και άλλων πλην του Συμβουλίου και της Επιτροπής οργάνων. Κατ' αυτό, η από το άρθρο 173 της Συνθήκης απαρίθμηση οργάνων, κατά των οποίων είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής, δεν είναι εξαντλητική. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν αμφισβητεί ότι τομείς, όπως ο προϋπολογισμός και τα ζητήματα που άπτονται της διοργάνωσης άμεσων εκλογών, για τους οποίους του αναγνωρίστηκαν, ύστερα από αναθεώρηση των Συνθηκών, αυξημένες εξουσίες και στους οποίους το ίδιο μπορεί να θεσπίζει νομικές πράξεις, είναι δυνατό να υπαχθούν στο δικαστικό έλεγχο που ασκεί το Δικαστήριο. Στην περίπτωση χορηγήσεως πιστώσεως για την από κοινού χρηματοδότηση της εκστρατείας ενημερώσεως επ' ευκαιρία των δεύτερων άμεσων εκλογών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασκεί απευθείας τα δικαιώματα που του ανήκουν. Κατά συνέπεια, δεν προτίθεται να εξαιρέσει τις πράξεις που θεσπίζει στα θέματα αυτά από την άσκηση δικαστικού ελέγχου. Πάντως, θεωρεί ότι η διασταλτική ερμηνεία του άρθρου 173 της Συνθήκης, η οποία θα

καθιστούσε τις πράξεις του δεκτικές προσβολής με προσφυγή ακυρώσεως, πρέπει να οδηγήσει στην αναγνώριση της ικανότητάς του να ασκεί παρόμοιες προσφυγές κατά των πράξεων του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

- 23 Καταρχάς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι επ' αυτού η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα συνιστά κοινότητα δικαίου υπό την έννοια ότι ούτε τα κράτη μέλη της ούτε τα θεσμικά της όργανα διαφεύγουν τον έλεγχο της συμφωνίας των πράξεών τους προς το βασικό καταστατικό χάρτη που αποτελεί η Συνθήκη. Ειδικότερα, τόσο με τα άρθρα 173 και 184, αφενός, όσο και με το άρθρο 177, αφετέρου, της Συνθήκης καθιερώνεται πλήρες σύστημα ενδίκων μέσων και διαδικασιών, το οποίο αποσκοπεί να αναθέσει στο Δικαστήριο τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων. Με τον τρόπο αυτό προστατεύονται τα φυσικά και νομικά πρόσωπα από την εφαρμογή έναντι αυτών πράξεων γενικού περιεχομένου που δεν μπορούν να προσβάλουν απευθείας ενώπιον του Δικαστηρίου λόγω των ειδικών προϋποθέσεων περί παραδεκτού που καθορίζει το άρθρο 173, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης. Όταν η διοικητική υλοποίηση των πράξεων αυτών ανήκει στα κοινοτικά θεσμικά όργανα, τα φυσικά και νομικά πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα ασκήσεως άμεσης προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου κατά των πράξεων εφαρμογής των οποίων είναι αποδέκτες ή οι οποίες τα αφορούν άμεσα και ατομικά και να επικαλεστούν, προς στήριξη της προσφυγής αυτής, την έλλειψη νομιμότητας της γενικής βασικής πράξης. Όταν η εν λόγω υλοποίηση εμπίπτει στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών, οι τελευταίες μπορούν να επικαλεστούν την ακυρότητα των πράξεων γενικής εφαρμογής ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, υποχρεώνοντάς τα να υποβάλουν στο Δικαστήριο σχετικά προδικαστικό ερώτημα.
- 24 Γεγονός είναι ότι, σε αντίθεση προς τη διάταξη του άρθρου 177 της Συνθήκης που αφορά τις πράξεις των θεσμικών οργάνων χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις, η διάταξη του άρθρου 173 της Συνθήκης δεν αναφέρει παρά μόνο τις πράξεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Πάντως, το σύστημα της Συνθήκης συνίσταται στη δυνατότητα ασκήσεως απευθείας προσφυγής κατά «οιουδήποτε μέτρου που λαμβάνουν τα θεσμικά όργανα και συνεπάγονται έννομο αποτέλεσμα», όπως είχε ήδη την ευκαιρία να τονίσει το Δικαστήριο με την απόφαση της 31ης Μαρτίου 1971 (υπόθεση 22/70, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Rec. σ. 263). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν περιλαμβάνεται ρητά μεταξύ των θεσμικών οργάνων, οι πράξεις των οποίων υπόκεινται σε προσφυγή, για το λόγο ότι στην αρχική της διατύπωση η Συνθήκη ΕΟΚ δεν του αναγνώριζε παρά μόνο εξουσίες συμβουλευτικού χαρακτήρα και πολιτικού ελέγχου και όχι εξουσία θεσπίσεως πράξεων συνεπαγόμενων έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων. Το άρθρο 38 της Συνθήκης ΕΚΑΧ καταδεικνύει ότι στις περιπτώσεις όπου το Κοινοβούλιο προκίσθηκε εξ αρχής με εξουσία εκδόσεως πράξεων δεσμευτικού χαρακτήρα, όπως συμβαίνει

με τις πράξεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 95, παράγραφος 4, τελευταίο εδάφιο, της ίδιας Συνθήκης, οι πράξεις του υπόκεινται κατ' αρχήν σε προσφυγή ακυρώσεως.

25 Ενώ λοιπόν στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ η προσφυγή ακυρώσεως κατά των πράξεων των θεσμικών οργάνων αποτελεί αντικείμενο δύο διαφορετικών διατάξεων, στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΟΚ διέπεται μόνο από το άρθρο 173, το οποίο προσκτά έτσι γενικό χαρακτήρα. Ενδεχόμενη ερμηνεία του άρθρου 173 κατά τρόπο που να εξαιρούνται οι πράξεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από εκείνες κατά των οποίων μπορεί να ασκηθεί προσφυγή θα κατέληγε σε αποτέλεσμα αντίθετο τόσο προς το πνεύμα της Συνθήκης, όπως εκφράζεται με το άρθρο 164, όσο και προς το σύστημά της. Πράγματι, οι εκδιδόμενες από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πράξεις στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΟΚ θα μπορούσαν να αντιποούνται τις αρμοδιότητες των κρατών μελών ή των λοιπών θεσμικών οργάνων ή να βαίνουν πέραν των ορίων που έχουν χαραχθεί στις αρμοδιότητες αυτών που τις εξέδωσαν, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα υπαγωγής τους στον έλεγχο του Δικαστηρίου. Πρέπει, συνεπώς, να γίνει δεκτό ότι η προσφυγή ακυρώσεως μπορεί να στρέφεται κατά των πράξεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που συνεπάγονται έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων.

26 Απομένει προς εξέταση το ζήτημα αν η απόφαση του 1982 και η ρύθμιση του 1983 συνιστούν διατάξεις συνεπαγόμενες έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων.

3. Επί του ζητήματος αν η απόφαση του 1982 και η ρύθμιση του 1983 συνιστούν πράξεις συνεπαγόμενες έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων

27 Οι δύο προσβαλλόμενες πράξεις αφορούν αμφότερες την κατανομή των πιστώσεων που είναι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την προετοιμασία των ευρωπαϊκών εκλογών του 1984. Έχουν σχέση με τη χορήγηση των εν λόγω πιστώσεων σε τρίτους για δαπάνες λόγω δραστηριότητας ασκούμενης εκτός Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Υπό την έννοια αυτή, ρυθμίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τόσο των πολιτικών σχηματισμών, οι οποίοι εκπροσωπούνταν ήδη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του 1979, όσο και εκείνων που επρόκειτο να συμμετάσχουν στις εκλογές του 1984. Καθορίζουν το ύψος των πιστώσεων που αναλογεί σε κάθε πολιτικό σχηματισμό, είτε σε συνάρτηση του αριθμού των εδρών που έλαβαν το 1979, είτε σε συνάρτηση του αριθμού των ψήφων που έλαβαν το 1984. Άρα, από το γεγονός αυτό οι εν λόγω πράξεις συνεπάγονται έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων, πράγμα που τις καθιστά δεκτικές προσβολής με προσφυγή βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης.

28 Το επιχείρημα ότι ο ανατιθέμενος, από το άρθρο 206α της Συνθήκης, στο Ελεγκτικό Συνέδριο έλεγχος εμποδίζει την άσκηση ελέγχου από το Δικαστήριο πρέπει να απορριφθεί. Πράγματι, το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν μπορεί να εξετάσει παρά μόνο τη νομιμότητα της δαπάνης σε σχέση με τον προϋπολογισμό καθώς και σε σχέση με την πράξη του παραγώγου δικαίου από την οποία απορρέει η εν λόγω δαπάνη (η οποία αποκαλείται κοινώς βασική πράξη). Επομένως, ο έλεγχος που ασκεί είναι διάφορος εν πάση περιπτώσει από εκείνον που ασκεί το Δικαστήριο, και ο οποίος αφορά τη νομιμότητα της βασικής αυτής πράξης. Στην πραγματικότητα, οι προσβαλλόμενες στην προκειμένη περίπτωση πράξεις ισοδυναμούν με βασική πράξη στο βαθμό που προβλέπουν κατ' αρχήν τη δαπάνη και καθορίζουν τις λεπτομέρειες σύμφωνα με τις οποίες πραγματοποιείται η δαπάνη.

4. Επί του ζητήματος αν οι προσβαλλόμενες πράξεις αφορούν άμεσα και ατομικά την προσφεύγουσα ένωση προσώπων κατά την έννοια του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης

29 Η προσφεύγουσα ένωση προσώπων υπογραμμίζει ότι διαθέτει νομική προσωπικότητα και ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις την αφορούν τόσο άμεσα όσο και ατομικά, επειδή συνεπάγονται τη χορήγηση ενισχύσεως στους αντίπαλους πολιτικούς σχηματισμούς.

30 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι, στο παρόν στάδιο της σχετικής με το ζήτημα αυτό νομολογίας του Δικαστηρίου, η προσφυγή της προσφεύγουσας ένωσης προσώπων είναι απαράδεκτη. Εντούτοις, αναρωτιέται αν η διασταλτική ερμηνεία της πρώτης παραγράφου του άρθρου 173 της Συνθήκης δεν έχει επίπτωση στη δεύτερη παράγραφο της διάταξης αυτής. Υπογραμμίζει επ' αυτού ότι η προσφεύγουσα ένωση προσώπων δεν είναι οποιοσδήποτε τρίτος, αλλά με την ιδιότητά της ως πολιτικού κόμματος κατέχει ενδιάμεση θέση μεταξύ των προνομιούχων προσφευγόντων και των απλών ατόμων. Κατά το Κοινοβούλιο, πρέπει σε κοινοτικό επίπεδο να λαμβάνεται υπόψη η ειδική λειτουργία των πολιτικών κομμάτων. Κατά την άποψή του, το ειδικό καθεστώς τους δικαιολογεί την αναγνώριση σ' αυτά δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης, του δικαιώματος να ασκούν προσφυγή κατά των πράξεων, οι οποίες καθορίζουν υπό ποιες προϋποθέσεις και μέχρι ποιο ποσό εισπράττουν, λόγω της διεξαγωγής άμεσων εκλογών, ποσά προερχόμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προοριζόμενα να καταστήσουν το τελευταίο ευρύτερα γνωστό. Στο υπόμνημα αντικρουσώς του το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται ότι η ρύθμιση του 1983 αφορά τα πολιτικά κόμματα ατομικά και άμεσα.

31 Καταρχάς, πρέπει να σημειωθεί ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα ένωση προσώπων. Πράγματι, συνιστούν πλήρη ρύθμιση η οποία είναι αυτάρκης και δεν απαιτεί καμιά διάταξη εφαρμογής, δεδομένου ότι ο υπολογισμός του ποσού των πιστώσεων που πρέπει να χορηγηθούν σε καθέναν από τους ενδιαφερόμενους πολιτικούς σχηματισμούς γίνεται αυτομάτως και δεν αφήνει περιθώρια για κανενός είδους εκτίμηση.

- 32 Απομένει να εξεταστεί αν οι προσβαλλόμενες πράξεις αφορούν την προσφεύγουσα ένωση προσώπων ατομικά.
- 33 Σχετικά με το θέμα αυτό, ο έλεγχος πρέπει να επικεντρωθεί στην απόφαση του 1982. Με την εν λόγω απόφαση εγκρίνεται κατ' αρχήν η χορήγηση στους πολιτικούς σχηματισμούς των πιστώσεων που είναι εγγεγραμμένες στη θέση 3708· στη συνέχεια, καθορίζεται το ύψος των πιστώσεων αυτών που προορίζονται για τις πολιτικές ομάδες που προέκυψαν από την εκλεγμένη το 1979 Συνέλευση και για τα μη εγγεγραμμένα μέλη της (69 %), καθώς και το ύψος των πιστώσεων που πρόκειται να κατανεμηθούν μεταξύ όλων των πολιτικών σχηματισμών, που εκπροσωπούνταν ή όχι στην εκλεγμένη το 1979 Συνέλευση, και που έλαβαν μέρος στις εκλογές του 1984 (31 %)· τέλος, λαμβάνει χώρα κατανομή του 69 % μεταξύ των πολιτικών ομάδων και των μη εγγεγραμμένων μελών. Η ρύθμιση του 1983 αρκείται στο να επιβεβαιώσει την απόφαση του 1982, την οποία και συμπληρώνει καθορίζοντας το κλειδί κατανομής του αποθεματικού, ύψους 31 %. Πρέπει επομένως να θεωρηθεί ως αναπόσπαστο τμήμα της.
- 34 Η απόφαση του 1982 αφορά όλους τους πολιτικούς σχηματισμούς, ανεξάρτητα από το αν η μεταχείριση που τους επιφυλάσσει ποικίλλει ανάλογα με το αν διαθέτουν ή όχι εκπροσώπους στη Συνέλευση που εξελέγη το 1979.
- 35 Το Δικαστήριο δεν έχει επιληφθεί μέχρι σήμερα καταστάσεως όπως αυτή που αποτελεί το αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής. Επωφελούμενοι από το γεγονός ότι διέθεταν εκπροσώπους στο όργανο, ορισμένοι πολιτικοί σχηματισμοί πήραν μέρος στη λήψη αποφάσεως, η οποία αφορά τόσο τη μεταχείριση που επιφυλάσσεται σ' αυτούς όσο και τη μεταχείριση που επιφυλάσσεται σε αντίπαλους σχηματισμούς που δεν εκπροσωπούνταν. Υπό τις περιστάσεις αυτές και δεδομένου ότι πρόκειται για κατανομή κεφαλαίων δημόσιου χαρακτήρα ενόψει της προετοιμασίας εκλογών, προβάλλεται δε ο ισχυρισμός της άνισης κατανομής τους, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι εκείνοι τους οποίους αφορά ατομικά είναι μόνο οι σχηματισμοί που εκπροσωπούνταν και που ήταν δυνατό καθ' υπόθεση να προσδιοριστούν ατομικά κατά την ημερομηνία θεσπίσεως της προσβαλλόμενης πράξης.
- 36 Πράγματι, παρόμοια ερμηνεία θα οδηγούσε σε ανισότητα από άποψη δικαστικής προστασίας μεταξύ αντιπάλων πολιτικών σχηματισμών στο πλαίσιο των εκλογών αυτών. Οι μη εκπροσωπούμενοι σχηματισμοί δεν θα είχαν τη δυνατότητα να εμποδίσουν την κατανομή των επίδικων πιστώσεων πριν από την έναρξη της προεκλογικής εκστρατείας, επειδή δεν θα μπορούσαν να επικαλεστούν την έλλειψη νομιμότητας της βασικής απόφασης παρά μόνο με προσφυγή κατά των ατομικών αποφάσεων που θα

απέρριπταν την αίτηση για καταβολή ποσών ανώτερων από τα προβλεπόμενα. Με τον τρόπο αυτό θα βρίσκονταν σε αδυναμία να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου πριν από τη διενέργεια των εκλογών, επιπλέον δε δεν θα ήταν σε θέση να ζητήσουν από το Δικαστήριο να διατάξει, δυνάμει του άρθρου 185 της Συνθήκης, την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλόμενης βασιικής απόφασης.

- 37 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις αφορούν ατομικά την προσφεύγουσα ένωση προσώπων, η οποία κατά το χρόνο λήψεως της απόφασης του 1982 είχε ήδη συσταθεί και μπορούσε να υποδείξει υποψηφίους στις εκλογές του 1984.
- 38 Ενόψει του συνόλου των σκέψεων αυτών, πρέπει να συναχθεί ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας της προσφυγής

- 39 Με τους τρεις πρώτους λόγους της η προσφεύγουσα ένωση προσώπων χαρακτηρίζει το σύστημα που καθιέρωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως σύστημα καταβολής των εξόδων προεκλογικής εκστρατείας.
- 40 Ως πρώτο λόγο η προσφεύγουσα ένωση προσώπων επικαλείται ότι η Συνθήκη δεν παρέχει καμία νομική βάση για τη θέσπιση τέτοιου συστήματος. Με το δεύτερο λόγο επιδιώκεται να αναγνωριστεί ότι το ζήτημα αυτό εν πάση περιπτώσει ανάγεται στην έννοια της ενιαίας εκλογικής διαδικασίας κατά το άρθρο 138, παράγραφος 2, της Συνθήκης και υπό την έννοια αυτή εξακολουθεί, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 2, της πράξης περί εκλογής των αντιπροσώπων στη Συνέλευση με άμεση καθολική ψηφοφορία, να υπάγεται στην αρμοδιότητα των εθνικών νομοθετών.
- 41 Τέλος, με τον τρίτο λόγο η προσφεύγουσα ένωση προσώπων επικρίνει την έλλειψη ισότητας για ίσες ευκαιρίες μεταξύ των πολιτικών σχηματισμών εφόσον αυτοί που ήδη εκπροσωπούνταν στο εκλεγμένο το 1979 Κοινοβούλιο μετέχουν δύο φορές στην κατανομή των εγγεγραμμένων στη θέση 3708 πιστώσεων. Οι σχηματισμοί αυτοί μετέχουν καταρχάς στην κατανομή του 69 % των πιστώσεων που προορίζονται για τις πολιτικές ομάδες και για τα μη εγγεγραμμένα μέλη της Συνέλευσης που εξελέγη το 1979, μετέχουν δε περαιτέρω και στην κατανομή του αποθέματος του 31 %. Με τον τρόπο αυτό ευνοούνται σημαντικά σε σχέση με τους σχηματισμούς που δεν εκπροσωπούνταν στην εκλεγμένη το 1979 Συνέλευση.
- 42 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απαντά από κοινού στους δύο πρώτους λόγους. Θεωρεί υποχρέωσή του να επισημάνει μία αντίφαση μεταξύ των δύο αυτών λόγων: είτε το ζήτημα δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα της Κοινότητας, είτε, παρόλο ότι υπάγεται,

αποκλείεται η προσφεύγουσα ένωση προσώπων να μπορεί να υποστηρίξει ταυτόχρονα τις δύο απόψεις. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστηρίζει κυρίως ότι δεν πρόκειται για σύστημα καταβολής των εξόδων προεκλογικής εκστρατείας, αλλά συμμετοχής σε εκστρατεία ενημερώσεως με σκοπό να καταστεί γνωστό στους ψηφοφόρους το Κοινοβούλιο με την ευκαιρία των εκλογών, όπως σαφώς προκύπτει από τις παρατηρήσεις που συνοδεύουν τη θέση 3708 όσο και από τη ρύθμιση εφαρμογής. Η συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην εν λόγω εκστρατεία ενημερώσεως απορρέει από την εξουσία που του αναγνώρισε το Δικαστήριο με την απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 1983 (υπόθεση 230/81, Λουξεμβούργο κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή σσ. 255, 287) να ρυθμίζει την εσωτερική οργάνωσή του και να λαμβάνει τα « κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας του και της διεξαγωγής των εργασιών του ». Ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος είναι αβάσιμοι εφόσον δεν πρόκειται για επιστροφή των εξόδων προεκλογικής εκστρατείας.

- 43 Εξάλλου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί την απόρριψη του τρίτου λόγου ακυρώσεως, επειδή δεν συντρέχει προσβολή του δικαιώματος για ισότητα ευκαιριών μεταξύ των διαφόρων πολιτικών σχηματισμών. Η ρύθμιση αποσκοπεί στο να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική ενημέρωση σχετικά με το Κοινοβούλιο. Τα πολιτικά κόμματα που εκπροσωπούνταν στην εκλεγμένη το 1979 Συνέλευση προέβησαν ήδη σε δραστηριότητες υπέρ της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Διαθέτουν μεγαλύτερη αντιπροσωπευτικότητα και είναι σε θέση να διαδίδουν περισσότερες πληροφορίες, δεδομένου ότι πρόκειται για σημαντικότερους σχηματισμούς. Το γεγονός αυτό δικαιολογεί τη χορήγηση σ' αυτούς σημαντικότερων ποσών για την εκστρατεία ενημερώσεως που διεξάγουν. Η κατανομή των πιστώσεων σε 69 % για την προηγούμενη χρηματοδότηση της εκστρατείας ενημερώσεως και 31 % για την εκ των υστέρων χρηματοδότηση όλων των συμμετεχόντων στις εκλογές πολιτικών σχηματισμών συνιστά απόφαση που εμπίπτει στην ελεύθερη πολιτική εκτίμηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις που παρέσχε και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το προεδρείο και το διευρυμένο προεδρείο αποφάσισαν την κατανομή των πιστώσεων σύμφωνα με κλειδί που όπως είναι φυσικό λαμβάνει υπόψη τη σημασία των διαφόρων σχηματισμών ανάλογα με τη συμβολή τους στην ισχυροποίηση της ιδέας της πολιτικής ολοκλήρωσης στην κοινή γνώμη των κρατών μελών.
- 44 Ευθύς εξαρχής πρέπει να επαναληφθεί ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει την εξουσιοδότηση να λαμβάνει, δυνάμει της εξουσίας εσωτερικής οργάνωσής του που του αναγνωρίζουν οι Συνθήκες, τα κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας του και της διεξαγωγής των εργασιών του, όπως προκύπτει ήδη από την προαναφερθείσα απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 1983. Σημειωτέον πάντως ότι το σύστημα χρηματοδοτήσεως που καθιερώθηκε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι απορρέει από την εν λόγω εξουσία εσωτερικής οργάνωσής, αν αποδειχτεί ότι η διάκριση μεταξύ αυτού και ενός συστήματος κατ' αποκοπή καταβολής των εξόδων προεκλογικής εκστρατείας δεν είναι εφικτή.
- 45 Προκειμένου να καταστεί δυνατή η εξέταση του βασίμου των τριών πρώτων λόγων ακυρώσεως, πρέπει να καθοριστεί καταρχάς η πραγματική φύση του συστήματος χρηματοδοτήσεως που καθιέρωσαν οι προσβαλλόμενες πράξεις.

- 46 Καταρχάς, πρέπει να τονιστεί ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις είναι από την άποψη αυτή τουλάχιστον διφορούμενες. Η απόφαση του 1982 αναφέρει απλώς ότι αφορά την κατανομή των εγγεγραμμένων στη θέση 3708 πιστώσεων, ενώ στο συγκεκριαιωτικό εσωτερικό έγγραφο γίνεται απεριφραστα λόγος για χρηματοδότηση της προεκλογικής εκστρατείας. Όσον αφορά τη ρύθμιση του 1983, η τελευταία δεν διευκρινίζει αν οι δαπάνες για τις οποίες προβλέπεται απόδοση οφείλουν να έχουν χρησιμοποιηθεί για την ενημέρωση σχετικά με το ίδιο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή σχετικά με τις θέσεις που έλαβαν ή προτίθενται να λάβουν στο μέλλον οι πολιτικοί σχηματισμοί.
- 47 Γεγονός είναι ότι οι διατάξεις του 1982 σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πιστώσεων προέβλεπαν ότι οι χορηγούμενες πιστώσεις δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν παρά μόνο σε σχέση με την εκστρατεία ενημέρωσης για τις εκλογές του 1984. Έτσι, προς το σκοπό ακριβώς αυτό με τις εν λόγω διατάξεις καθορίστηκε επακριβώς η φύση των δαπανών που μπορούσαν να καλυφθούν, ορίστηκαν τα πρόσωπα τα οποία θα λογοδοτούσαν για την ορθή χρησιμοποίηση των πιστώσεων, επιβλήθηκε η τήρηση χωριστών λογιστικών βιβλίων, κατανεμημένων ανάλογα με τη φύση των δαπανών, ενώ προβλέφθηκε και υποχρεωτική υποβολή εκθέσεων για τη χρησιμοποίηση των πιστώσεων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναλάμβανε να διασφαλίζει ότι οι διατιθέμενες στις πολιτικές ομάδες πιστώσεις θα χρησιμοποιούνταν κατά κύριο λόγο για να καλύψουν τα έξοδα από την πραγματοποίηση συγκεντρώσεων και δημοσιεύσεων (φυλλαδίων, ενθέτων στον τύπο, τοιχοκολλημάτων).
- 48 Πρέπει, εντούτοις, να τονιστεί ότι οι εν λόγω διατάξεις δεν επαρκούν για να άρουν το διφορούμενο ως προς τη φύση της παρεχόμενης ενημέρωσης. Πράγματι, ούτε οι προσβαλλόμενες πράξεις ούτε οι διατάξεις του 1982 εξήρτησαν τη χορήγηση πιστώσεων από τη φύση των μεταδιδόμενων μηνυμάτων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι οι υποψήφιοι, προβαίνοντας σε απολογισμό της δραστηριότητάς τους, συνέβαλαν στην ενημέρωση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το κοινοβουλευτικό θεσμικό όργανο εκπλήρωσε την αποστολή του. Είναι προφανές ότι σε εκστρατεία ενημέρωσης όπως η προκειμένη, την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ως αντιφατική, η ενημέρωση σχετικά με το ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και η κομματική προπαγάνδα είναι αλληλένδετες. Εξάλλου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναγνώρισε κατά την επ' ακροατηρίου συνεδρίαση ότι δεν ήταν δυνατό τα μέλη του να προβαίνουν σε διαχωρισμό μεταξύ αυστηρά προεκλογικής ομιλίας και ομιλίας ενημερωτικού περιεχομένου.
- 49 Σημειωτέον τέλος, ότι οι διατεθείσες στους πολιτικούς σχηματισμούς πιστώσεις μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας. Αυτό είναι προφανές καταρχάς όσον αφορά τις προερχόμενες από το αποθεματικό, ύψους 31 %, πιστώσεις που κατανεμήθηκαν μεταξύ των σχηματισμών οι οποίοι έλαβαν μέρος στις εκλογές του 1984. Πράγματι, οι καταβλητέες δαπάνες ήταν όσες είχαν πραγματοποιηθεί για τις ευρωπαϊκές εκλογές του 1984 κατά το χρονικό διάστημα από 1ης

Ιανουαρίου 1983 μέχρι την 40ή ημέρα μετά τη διενέργεια των εκλογών. Εξίσου προφανές είναι και για το 69 % των πιστώσεων που κατανέμονται κατ' έτος μεταξύ των πολιτικών ομάδων και των μη εγγεγραμμένων μελών της Συνέλευσης που εκλέχτηκε το 1979. Πράγματι, όπως προκύπτει από τις προαναφερθείσες διατάξεις του 1982, ένα τρίτο του συνολικού ποσού των εν λόγω πιστώσεων (μετά την αφαίρεση των κατ' αποκοπή αποζημιώσεων) δεν μπορούσε να καταβληθεί παρά μόνο μετά τη διεξαγωγή των εκλογών του 1984. Επιπλέον, τα προερχόμενα από το 69 % ποσά μπορούσαν να διατεθούν για τη δημιουργία αποθεματικού και να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη υποχρεώσεων πληρωμής το αργότερο 40 ημέρες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, υπό την προϋπόθεση ότι οι πληρωμές δεν θα πραγματοποιούνταν μετά την πάροδο 40 ημερών από την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών.

- 50 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το σύστημα χρηματοδοτήσεως που καθιερώθηκε δεν είναι δυνατόν να διακριθεί από το σύστημα κατ' αποκοπή καταβολής δαπανών προεκλογικής εκστρατείας.
- 51 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί αν οι προσβαλλόμενες πράξεις θεσπίστηκαν κατά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 2, της πράξης περί εκλογής των αντιπροσώπων στη Συνέλευση με άμεση καθολική ψηφοφορία, της 20ής Σεπτεμβρίου 1976.
- 52 Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, «μέχρις ενάρξεως της ισχύος ομοιομόρφου εκλογικής διαδικασίας και με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσης πράξεως, η εκλογική διαδικασία διέπεται σε κάθε κράτος μέλος από τις εθνικές του διατάξεις».
- 53 Η έννοια της εκλογικής διαδικασίας κατά την εν λόγω διάταξη περιλαμβάνει ιδίως τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της ομαλότητας των εκλογικών πράξεων και της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ των διαφόρων υποψηφίων κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας. Οι διατάξεις με τις οποίες θεσπίζεται σύστημα καταβολής των εξόδων προεκλογικής εκστρατείας εντάσσονται στην τελευταία αυτή κατηγορία.
- 54 Το θέμα της καταβολής των εξόδων προεκλογικής εκστρατείας δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των σημείων που ρύθμισε η πράξη του 1976. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι στο παρόν στάδιο εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου, η θέσπιση συστήματος καταβολής των εξόδων προεκλογικής εκστρατείας και ο καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής του εξακολουθεί να ανήκει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.
- 55 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως που προβάλλει η προσφεύγουσα ένωση προσώπων περί παραβάσεως του άρθρου 7, παράγραφος 2, της πράξης του 1976 πρέπει να γίνει δεκτός. Κατόπιν αυτού, παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 56 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Στην προκειμένη περίπτωση δεν υπήρξε αίτημα του προσφεύγοντος κόμματος για καταδίκη του καθού στα δικαστικά έξοδα. Επομένως, παρόλον ότι το καθού ηττήθηκε κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση του προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1982, περί κατανομής των εγγεγραμμένων στη θέση 3708 του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πιστώσεων, καθώς και τη ρύθμιση του διευρυμένου προεδρείου, της 29ης Οκτωβρίου 1983, περί χρησιμοποίησης των πιστώσεων που προορίζονται για την καταβολή των δαπανών των πολιτικών σχηματισμών που έλαβαν μέρος στις εκλογές του 1984.
- 2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Koopmans	Everling	Bahlmann	Joliet
Bosco	Due	Galmot	Κακούρης
			O' Higgins

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Απριλίου 1986.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο προεδρεύων

T. Koopmans

πρόεδρος τμήματος